

COLLECTION OF MATERIALS

III INTERNATIONAL
SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

**«FINANCIAL INSTRUMENTS
FOR SUSTAINABLE STATE DEVELOPMENT
IN THE CONDITIONS OF SYSTEMIC
ECONOMIC TRANSFORMATION»**

20th of June 2024

Khmelnytskyi - Kherson 2024

Фінансові інструменти сталого розвитку держави в умовах системної економічної трансформації : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (20 червня 2024 р., м. Хмельницький – м. Херсон).– Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024. – 370 с.
ISBN 978-617-8187-23-1 (електронне видання)

Організаційний комітет

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ:

Олена ЧЕПЕЛЮК - д.т.н., професор, лауреат Національної премії України імені Бориса Патона, ректор Херсонського національного технічного університету.

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ:

Лариса СІДЕЛЬНИКОВА - д.е.н., професор, академік Академії економічних наук України, заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету.

КООРДИНАТОР КОНФЕРЕНЦІЇ:

Олена НОВОСЬОЛОВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ХНТУ.

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ:

Анетта ЗЕЛІНСЬКА – доктор габілітована, професор Вроцлавського економічного університету (Республіка Польща);

Евангелос СІСКОС – д.е.н., професор кафедри міжнародних та європейських економічних досліджень Університету Західної Македонії (Греція);

Гіві БЕДІАНАШВІЛІ – д.е.н., академік Академії економічних наук, професор Тбіліського державного університету імені Івана Джавахішвілі, професор Європейського Університету (Грузія);

Ірина ГОНЧАРЕНКО – д.н. з держ. упр., професор, член-кореспондент Академії економічних наук України, завідувач кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету;

Павло ГРИГОРУК – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі Хмельницького національного університету;

Ірина ЛУК'ЯНЕНКО – д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри фінансів Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

Олексій МІНЦ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»;

Георгій РОГОВ – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова;

Марина СЛАТВІНСЬКА – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів Одеського національного економічного університету;

Галина ТКАЧУК - д.е.н., професор, завідувач кафедри цифрових технологій фінансових операцій Одеського національного технологічного університету;

Ніла ХРУЩ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Хмельницького національного університету;

Інна ШКОЛЬНИК - д.е.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи Сумського державного університету;

Олена ВОЛКОВА – к.е.н., доцент, декан факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу ХНТУ;

Олена ЄРЕМЯН – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ХНТУ;

Тетяна ПІНЧУК – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ХНТУ;

Оксана ПОСАДНІВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ХНТУ;

Таміла ЧИЖОВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ХНТУ;

Тетяна ШРАМ – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування ХНТУ;

Наталія СТЕФАНОВИЧ – старший викладач кафедри фінансів, обліку та оподаткування ХНТУ.

Збірник містить матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансові інструменти сталого розвитку держави в умовах системної економічної трансформації», що відбулася 20 червня 2024 року на базі Херсонського національного технічного університету.

Видання розраховане на представників наукової спільноти, викладачів, фахівців у галузі фінансів, працівників органів державного управління, студентів закладів вищої освіти.

Відповідальність за достовірність цифрового матеріалу, фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори наданих матеріалів.

Висловлені у тезах доповідей думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії. Разом з тим, вважаємо можливим їх публікацію з метою обговорення.

УДК 336.1:336.7

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	9
Андрухович Д. Р., Лазебник Л. Л. ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА УКРАЇНСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВОЄННИХ ДІЙ.....	9
Васильєва Я. С., Сідельникова Л. П. ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ.....	12
Голинський Ю. О. ФІСКАЛЬНА КОНСОЛІДАЦІЯ В ЗМІЦНЕННІ СТІЙКОСТІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ.....	16
Демкович О. І., Сідельникова Л. П. РОЛЬ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ЛОКАЛЬНИХ БЮДЖЕТНИХ РЕСУРСІВ.....	19
Дудник Д. Г., Посаднева О. М. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	22
Жовнір К. М., Чижова Т. В. ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ.....	25
Козорізова М. М., Чижова Т. В. РОЛЬ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ У ФОРМУВАННІ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ.....	28
Колеснікова А. О., Сідельникова Л. П. ОЦІНКА ФІСКАЛЬНОЇ РОЛІ ПОДАТКУ НА МАЙНО У СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ....	31
Котько І. І., Стефанович Н. Я. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ З ВИРОБЛЕНИХ В УКРАЇНІ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ (ПРОДУКЦІЇ).....	34
Крисов А. І., Волкова О. В. АДАПТИВНІСТЬ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ, ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ЕФЕКТИВНОСТІ, В КОНТЕКСТІ БЮДЖЕТНОГО НАПОВНЕННЯ.....	38
Кужелєв М. О. ВПЛИВ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК НА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ.....	41
Малий М. С., Чижова Т. В. КЛАСИФІКАЦІЙНІ ОЗНАКИ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ СИСТЕМИ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ.....	44
Маліновська О. Я. ФОРМИ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО МІСТА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	47
Масонов Д. І., Посаднева О. М. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ БЮДЖЕТНИХ ДОХОДІВ.....	50
Нечипоренко А. В. УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	53
Онишко С. В., Бірюк Д. О. ДЕЯКІ АСПЕКТИ УЗГОДЖЕНОСТІ СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ В ПРОЦЕСІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ.....	56
Парафіленко І. О., Сідельникова Л. П. ФІСКАЛЬНА СТРУКТУРА КОРПОРАТИВНОГО ОПОДАТКУВАННЯ.....	59
Патицька Х. О. РІВЕНЬ ПОДАТКОСПРОМОЖНОСТІ БЮДЖЕТІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ: ЗМІНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	62
Руденко В. В. ОПОДАТКУВАННЯ ПРЕДМЕТІВ РОЗКОШІ: РЕАЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ.....	65

Нечипоренко А. В.,
*к.е.н., доцент кафедри фінансів,
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна*

УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Сфера публічних фінансів займає чільне місце у фінансовій системі будь-якої держави. Ця сфера охоплює фінансові відносин між державою, юридичними та фізичними особами щодо формування та використання фінансових ресурсів держави, а також включає управління й розпорядження державною власністю. Завдяки публічним фінансам відбувається державне регулювання та фінансування програм, які спрямовані на підтримку розвитку малого та середнього бізнесу, забезпечення стандартів якості життя населення, проведення заходів щодо модернізації економічної системи в цілому [1, с. 42].

Відповідно економічний розвиток країни та забезпечення соціального благополуччя населення залежить від вдалого управління публічними фінансами. Це, в свою чергу, вимагає від органів державної влади застосування комплексних підходів та дієвих інструментів, які дозволяють здійснювати ефективне управління з урахуванням сучасних викликів.

Система управління публічними фінансами в Україні є основою забезпечення стабільного розвитку країни й виконання, насамперед, соціальних зобов'язань перед громадянами [2, с. 353]. Однак, війна в Україні призвела до суттєвих зрушень у системі публічних фінансів і потребує розробки ефективного механізму захисту економіки від існуючих викликів та загроз [3, с. 33].

Воєнний стан, який було введено в Україні з 24 лютого 2022 року, зумовлює особливий підхід до управління публічними фінансами. Так, основні виклики щодо управління публічними фінансами в умовах війни включають зростання видатків на оборону, необхідність відбудови зруйнованої критичної інфраструктури, підтримку внутрішньо переміщених осіб та постраждалих

регіонів, а також забезпечення функціонування державних інституцій в умовах обмежених ресурсів та постійної загрози національній безпеці.

Оборона країни є однією з найважливіших функцій держави, зумовлена необхідністю забезпечення її суверенітету, незалежності й територіальної цілісності, потребами захисту її інтересів у міжнародному співтоваристві.

Видатки на оборону – це спрямування грошових коштів на підготовку оборони держави, що включає утримання збройних сил, розвиток оборонної промисловості, проведення військових досліджень та ліквідацію їхніх наслідків [4, с. 15].

Відповідно для ефективного управління публічними фінансами в умовах війни необхідно забезпечити пріоритетність видатків на оборону та безпеку й оптимізувати використання бюджетних коштів в цілому. Так, за даними Міністерства фінансів України, за 2023 рік видатки загального фонду державного бюджету на сектор безпеки і оборони становили 1 843,8 млрд. грн., або 60,8% від усієї суми видатків загального фонду державного бюджету [5].

Важливу роль в умовах сучасних викликів в Україні відіграє міжнародна підтримка. Адже залучення фінансової допомоги від міжнародних партнерів є вкрай необхідним для забезпечення функціонування економіки країни. Координація зусиль з міжнародними партнерами та дотримання принципів прозорості та підзвітності у використанні допомоги є ключовими факторами успіху. Тому необхідним є приділення особливої уваги щодо контролю за цільовим витрачанням коштів, які виділяються у вигляді допомоги міжнародними партнерами, зокрема через вдосконалення електронних систем управління щодо забезпечення відкритості й прозорості тощо.

Таким чином, публічні фінанси є невід’ємним атрибутом функціонування держави, що забезпечують діяльність усіх сфер суспільного виробництва та є інструментом задоволення потреб населення. Управління публічними фінансами має забезпечувати формування й розподіл публічних централізованих та децентралізованих фондів коштів, які є необхідними для виконання державою і органами місцевого самоврядування покладених на них

завдань та функцій.

Повномасштабне збройне вторгнення РФ в Україну створило серйозні виклики для функціонування усієї фінансової системи та зокрема щодо управління публічними фінансами. Забезпечення ефективного розподілу фінансових ресурсів, пріоритетність видатків на оборону та безпеку, залучення міжнародної підтримки і забезпечення належного контролю за використанням коштів є суттєвими факторами для здійснення ефективного управління публічними фінансами в умовах війни. Тому, з огляду на складні обставини та виклики, з якими довелось стикнутися Україні, необхідним є застосування комплексного підходу з метою ефективного управління публічними фінансами та забезпечення фінансової стабільності в країні.

Література

1. Кужелєв М. О. Управління публічними фінансами в умовах реформування економіки України. *Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України* : зб. матер. III Міжнар. наук.-практ. конф., 26-27 березня 2020 р. Ірпінь, 2020. С. 42-44.

2. Нечипоренко А. В., Чернишова Т. О. Напрями вдосконалення системи управління публічними фінансами в Україні. *Управління публічними фінансами та проблеми забезпечення національної економічної безпеки* : збірник тез Податкового конгресу, 12 грудня 2019 р. Ірпінь: УДФСУ, 2019. С. 353-356.

3. Кужелєв М.О. Публічні фінанси України: вплив війни, нові виклики та тенденції розвитку. *Формування новітньої парадигми управління публічними та приватними фінансами в Україні* : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф., м. Хмельницький-Херсон, 20 грудня 2022 р. Хмельницький-Херсон : ХНТУ, 2022. С. 31-33.

4. Rekunen I. Discretionary budget expenditure in the system of state regulation of the country's socioeconomic development. *Public and Municipal Finance*. 2018. № 7. P. 8-18.

5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>